

روان‌شناسی زن

مؤلف: کارن هورنای

مترجم: ابوذر کرمی

www.ketab.ir

سرشناسه: هورنی، کارن، ۱۸۸۵ - ۱۹۵۲ م

Horney, Karen

عنوان و نام پدیدآور: روان شناسی زن / نوشته کارن هورنای، ترجمه ابوذر کرمی.

مشخصات نشر: تهران: دانژه، ۱۳۸۷.

مشخصات ظاهری: ۳۴۶ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۰۷-۰۴۷-۴

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: عنوان اصلی: Feminine psychology, 1973

یادداشت: چاپ سوم.

یادداشت: کتاب چاپ در سال ۱۳۸۲ با ترجمه سپیل سمی تحت عنوان "روان شناسی زنان" توسط ققنوس چاپ

و در ۵ سال بعد (از متن فرانسه) محمد حسین سروری توسط دانژه منتشر شده است.

یادداشت: کتابنامه به صورت زیر نویس.

عنوان دیگر: روان شناسی زنان.

موضوع: زنان -- روانشناسی.

موضوع: جنسیت -- جنبه های روان شناسی.

موضوع: رفتار جنسی.

موضوع: زنان.

شناسه اثر: ۱۳۵۷ - مترجم.

رده بندی کتب: ۱۳۸۷ / ۱۶۶ / ۱۲۰۶ HQ

رده بندی - برزیل: ۱۵۵/۶

شماره کتابشناسی: ۱۵۵۴۲۹۶

عنوان: روان شناسی زن

تألیف: کارن هورنای

مترجم: ابوذر کرمی

مدیر تولید: داریوش سازمند

کتاب آرا: موسسه فرهنگی و هنری آفتاب هنر

ناشر: دانژه

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: شریف

شمارگان: ۵۵۰ نسخه / قطع: رقعی

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۳ / سوم - ۱۳۹۹

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۰۷-۰۴۷-۴

این اثر مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است. هرکس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف (ناشر) نشر یا پخش یا عرضه کند مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

تهران، خیابان استاد مطهری، خیابان سلیمان خاطر (امیر اتابک)، کوچه اسلامی، نبش کوچه پانه، شماره ۴/۳
کد پستی: ۱۵۷۸۶۳۵۸۱۱ - صندوق پستی: ۱۴۱۵۵-۴۱۴۶ - تلفن: ۸۸۸۴۶۱۴۸ - ۸۸۸۱۲۰۸۳ - تلفکس: ۸۸۸۴۷۵۴۴

تلفن دفتر پخش: ۶۶۴۷۴۳۷۵ - ۶۶۴۶۲۰۶۱ - فکس: ۶۶۴۷۶۳۸۹

فهرست مطالب

۵	مقدمه
۴۳	سپاسگزاری
۴۷	فصل ۱: خاستگاه عقده اختگی در زنان
۷۱	فصل ۲: فرار از زنانگی
۹۵	فصل ۳: زنانگی سرکوب شده
۱۱۵	فصل ۴: مسئله آرمان تک‌همسری
۱۳۷	فصل ۵: تن‌ن پشمار فاعدگی
۱۵۱	فصل ۶: بی‌استی در زن و مرد
۱۶۹	فصل ۷: مشکلات ازدواج
۱۸۷	فصل ۸: وحشت از زن
۲۰۹	فصل ۹: انکار واژن
۲۳۱	فصل ۱۰: عوامل روان‌زا در اختلالات عملکردی زنان
۲۵۱	فصل ۱۱: تعارض‌های مادری
۲۶۳	فصل ۱۲: ارزش بیش از حد قائل شدن برای عشق
۳۰۳	فصل ۱۳: مسئله آزارطلبی زنان
۳۳۱	فصل ۱۴: تغییرات شخصیت در دختران نوجوان
۳۴۷	فصل ۱۵: نیاز روان‌رنجورانه به عشق

مقدمه

فروید در سال ۱۹۱۵ بهار داشت که نقطه‌ای اوج تحقیقات روان‌کاوی او سال ۱۹۱۲ بوده است. او صاف کرد: «از زمانی که فرضیه‌ی وجود دو نوع غریزه (غریزه حیات^۲ و غریزه مرگ^۳) مطرح کردم و شخصیت روانی را به بخش‌های خود،^۴ فراخود^۵ و نهاد^۶ تقسیم‌بندی نمودم تا به حال، چیزی که نقش تعیین‌کننده‌ای داشته باشد بر روان‌کاوی نیفزوده‌ام.»

کارن هورنای در سال ۱۹۱۳ مدرک پزشکی خود را در برلین دریافت کرد و دوره آموزشی روان‌پزشکی و روان‌کاوی را در آنجا به پایان رساند. او در سال ۱۹۱۷ اولین مقاله‌ی^۷ خود را در مورد روان‌کاوی نوشت و تا آنجا پیش رفت که در سال ۱۹۲۰ از اعضا و مدرسان برجسته‌ی «مؤسسه‌ی روان‌کاوی

1-Sigmund Freud, "An Autobiographical Study," in *Collected Papers*, Vol. XX (London: The Hogarth Press, 1936; also Published New York, W.W. Norton & Co., Inc., 1952).

2-Eros

3-death instinct

4-ego

5-superego

6-id

7-Karen Horney, "The Technique of Psychoanalytic Therapy" ("Die Technik der Psychoanalytischen Therapie"), *Zeitschr. F. Sexualwissenschaft*, IV (1917).

روان‌کاوی شاهد ظهور شیوه‌های متفاوتی در تشریح رفتار هستیم.^۱ در این مقدمه، بر روی ظهور ایده‌های فروید و هورنای در مورد روان‌شناسی زن تأکید خاصی خواهیم کرد.

توانایی یک نابغه در فراتر رفتن از «جهان‌بینی» (*Weltanschauung*) ای که در آن پرورش یافته محدودیت‌هایی دارد. یک نسل دیگر طول می‌کشد تا جهشی بنیادی به سوی یک الگوی جدید در علم^۲ و به سمت یک جهان‌بینی یک رچه بد کیهان صورت گیرد.

فروید محصول قرن نوزدهم بود. عصر روشنگری، منزلت فرد و برتری خرد را تعالی بخشیده بود. روش‌شناسی نگرش عملی موجب پیشرفت‌های عظیمی در علم طبیعی شده بود. با اینکه انسان غربی هنوز در پذیرش خورشید در مرکز منظومه شمسی مشکل داشت، نظریه‌ی تکامل داروین، او را متحیر کرد و کمالات ایده‌های فروید در مورد ناخودآگاه مواجه شد.

طبیعتاً ابعاد خاصی از محیط اجتماعی زندگی فروید بر نگرش وی نیز تأثیر گذاشت. او در «فرایبرگ»^۳ و «وین»^۴ و «ویراویا»،^۵ یکی از ایالت‌های اتریش، در میان یک گروه اقلیت مطرود به دنیا آمد و در یک خانواده‌ی سنتی یهودی بزرگ شد. در چنین خانواده‌ای، مردان آداب و سرور بود و زن موجودی کم‌اهمیت. جانب‌داری بیش از حد و آشکاری که مادر نسبت به فروید نشان می‌داد مهر تأییدی است بر اهمیت این مرد سالاری. امری راطوری رو به نابودی اتریش و مجارستان و وین کاتولیک مذهب از یک طرف و آداب

1-Harold Kelman and J.W. Vollmerhausen, "On Horney's Psychoanalytic Techniques, Developments and Perspectives," in *Psychoanalytic Techniques*, ed. B.B. Wolman (New York, Basic Books, 1967).

2-Thomas S. Kuhn, *The Structure of Scientific Revolutions* (Chicago, The University of Chicago Press, First Phoenix Edition, 1964) P. 159.

3- Freiberg

4-Moravia

و رسوم زاهد مآبانه، خشک مقدسانه و ریاکارانه‌ی جنسی عصر ویکتوریا بر روی فروید تأثیر گذاشت. فروید در مقام یک مرد نابغه، یک روان‌شناسی مردم‌محور را مطرح کرد که پایه‌های آن بر اساس اصول ثابت کالبدشناسی - «کالبد بشر تقدیر اوست» - استوار بود؛ اصولی که معیارها و روش‌شناسی‌های علم قرن نوزدهم آن‌ها را تحکیم و تقویت می‌کرد.

فروید می‌گوید: «روان‌کاوی شاخه‌ای از علم است و می‌تواند بر «حیاتی» علمی صحنه بگذارد»^۱ واقعیت‌ها به عنوان داده‌های مرتبط با آزمایش‌های علمی محسوب می‌شدند. واقعیت‌ها را می‌شد مشاهده، اندازه‌گیری و عینیت کرد. می‌شد آن‌ها را در آزمایش‌های تکرارپذیر با نتایج قابل پیش‌بینی کنترل کرد. این آزمایش‌ها فرضیه‌هایی را امتحان می‌کردند که در صورت تأیید علمی، قانون تبدیل می‌شدند.

علم قرن نوزدهم به نظام‌های مجزا و بسته‌ای می‌پرداخت که مبنای آن‌ها مفهوم جبرگرایی مطلق بود. در روش روان‌کاوی که متأثر از این نظام فکری بود روان‌کاو و محیط زندگی بیمار، مختصات ثابتی محسوب می‌شدند. بنابراین در ساختار مورد نظر فروید که مبتنی بر آزمایش و پژوهش بود بیمار، تنها متغیر محسوب می‌شد و به عنوان یک موضوع منفرد و در راستای روش‌شناسی‌های علوم طبیعی مورد درمان قرار می‌گرفت.

ساختار علوم طبیعی در قرن نوزدهم خیلی معطوبت داشت و امکان درجه‌بندی جبرگرایی را فراهم ساخت. به همین ترتیب، محیط بیمار به عنوان عوامل به هم وابسته در روان‌کاوی اهمیتی فزاینده پیدا کردند. دغدغه‌های زیبایی‌شناختی، اخلاقی و معنوی که در قرن نوزدهم، دغدغه‌ی علم به حساب نمی‌آمدند و در نتیجه در روش‌شناسی‌های روان‌کاوانه‌ی

1-Sigmund Freud, *New Introductory Lectures* (New York, W.W. Norton & Co, Inc., 1965), p. 181.

تحقیقی دخیل نبودند نیز در علم قرن بیستم از جایگاهی محوری برخوردار شدند.

کارن هورنای در هامبورگ و در خانواده‌ای پروتستان که از طبقه‌ای بالاتر از طبقه متوسط بود متولد شد. پدر او اعتقاد قلبی به قرائت کتاب مقدس داشت و این کار را انجام می‌داد. مادر هورنای یک آزاداندیش بود. کارن هورنای در اوایل دوره نوجوانی اشتیاق زیادی به مذهب پیدا کرد که در آن زمان، رویدادی طبیعی در بین دختران نوجوان بود. خانواده‌ی وی از امنیت اقتصادی و اجتماعی برخوردار بود. پدرش (برنت هنریک واکلز دانیلسن)^۱ یک تاجر و تاجر نوژی بود که بعدها شهروند آلمانی و ناخدا یکم ارشد شرکت کشتی‌رانی «هرث جرمن لوید»^۲ شد. هورنای در دوره‌ی جوانی به همراه پدر به سفرهای طولانی دریایی می‌رفت و این چنین بود که اشتیاق برای سفر و علاقه به مباحثای عجیب و غریب و دوردست تا آخر عمر با او بود. مادرش (کلوتیلده ماری ورن رزنل)^۳ هلندی بود.

محیط‌هایی که فروید و هورنای در آن به دنیا آمدند تفاوت زیادی با هم دارند. پدر و مادر فروید در زمان تولد او در شرایط سختی زندگی می‌کردند و ظهور ملی‌گرایی چک در مخالفت با حاکمیت اتریش و خصومت چک‌ها با اقلیت یهودی آلمانی زبان شرایط را وخیم‌تر می‌کرد. پدر فروید تاجر پشم بود و افول صنعت نساجی که ممر درآمد پدرش بود خانواده‌ی آن‌ها را مجبور کرد تا به وین مهاجرت کنند. فروید در این زمان سه ساله بود. فروید ۱۲ سال بیشتر نداشت که شاهد «تسلیم و بزدلی»^۴ پدرش در مقابل تحقیر یک

1-Berndt Henrick Wackles Danielsen

2-North German Lloyd

3-Cothilde Marie van Ronzelen

4-F. G. Alexander and S.T. Selesnick, *The History of Psychiatry* (New York: Harper & Row, Publishers, 1966), pp. 186- 87.